

اپکی ایل

۰۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

مِلَادِ الْحَمَدَنْ

№48.

قہش ۱۳ قبک

۲۴

کسیر حمام

مجموعه‌نامه آبونه بقیعه قبلیده و غیر شهرلاره یانوارلا اوئلنە
دیقاپلارا اوتوز بىرەتك، بىي
مجمووعه‌نامه آدرىسى:
«ملا نصرالدین» اداره‌سى
РЕДАКЦИЯ ЖУРНАЛА
„Молла Насреддин“
г. ТИФЛИСЬ.
آچىق تورك دىلنە يازىلىمان مكتوب و مقالە
قبول اولۇنماز.

٢٣ دىقاپلار

هر هفته نشر اوْلۇنور

١ ذى الحجه

مكتوب

ملا دايىي ايتمه شارتى يىله .....
اورتالقىه سالىھ لجاجت يىله .....

گوندە چىقارمىيىكى بر قاعىدە
مكتىي بىلەم بىلە باقايىدە
ملتى بىند ايتىمە الف باد دە
سوپىلەمە (سغىص) بىلە (قرشت) يىله

چوخىدە سنىڭ تىك دكىم ناخلف
تا اولام عاق پىران سلف
علملە اولادىمىي ايتىمەم تاف
يىڭىدە دىسەڭ سوز يىله صىخت يىله

علم نەدر؟ فضل نەدر؟ قانمارام
آتش علمه آشوب يانمارام
سن ايدن اغواله آلدانمارام
وېرىمە عېش كىدىكا زىخت يىله

جىھىلەدە بر قە استادام
عالى مخو ايتىمە كە امادام
عادى تىراكىش ومى و بادام
ايتمىش عمرىدە من عادت يىله

اعلن

كىچىن ۱۹۰۶ - مجي ايلك مجموعه
لرندىن يىر جىزئى حاضر ايملىشىك.
ادارەمزردە جىلىسى ۵ مانات ياردىم،
پوچت ايله ۶ مانات ياردىم.

مجموعەنەڭ ۳۴ ماجىي نومۇرە سىنە درج
اينىكىز «فاطىئى» سەرلو جىلى مەظۇمە كۈركە
اوخويچى لارىزىڭ نظرىنە اولا.
مەظۇمەنەڭ اوچومجى سەترىنە شاعر دىبور
كە احوالات واقع اولوب «كىچىن ايل»،
يىله اولان سورىنە احوالانى ئۆزىمە چىكىن
مشهور «قىقىرى» ئائىيان اوخويچىلارىزىم يىله
خىال اىمە يەھەر كە فاطىنىڭ غۇرۇپ ئاطۇرە
چول كىبارەتلىق حەقىقىتىنە كىچىن ايل واقع اولوب.
اوخويچىلارىزىم يو جىور اشتىادەن
چىخاكارەتىقىن اورتى لازىم يەلەرىك يولى
كە مەعنى مەظۇمەنەڭ مەعنى اوردو باد شاعر-
لردىن مشهور «قىقىرى» وفات ايدىوب ئەختىنا
ابىكىن ايل بۇندان قاباق و هەين احوالانى
پازوب بلک اوتۇز ايل بۇندان اىرملى.
بۇنى نجخوان و اوردو باد خالقىنە هامى
تصدىق اىمە يەلەر، چۈنڪە اور ازىدە
مرحومى ئائىيان سەلىمان آزىز.

هە حالدا فاطىنىڭ غۇرۇپ ئاطۇرە چۈل
تىقىدىم اىلەمكى لىك اينىكىن غۇرۇپ ئاكورە دىخلى
اولا يەلمز، اولا بۇ سې كە حاضردىكى
غۇرۇپ ئاتور (غراف تىزەنغا اوزىنى) بىز دولتى
بر شخص تايىرقىن، و اڭ كە مشارلىي بىر
كاسپ گورددىن بر چۈلى قىبۇل اىتىلەدە
اولىسىدى، اونى دەخى آرقى بر اقام ايلە
پولاسالاردى و اىتكىچىدە بودوركە، نېجەدە
يۇخارى دە اشارە اولۇندى، «فاطىئى مەظۇمەسى
اينىدىن غۇرۇپ ئاطۇرداڭ جوخ اىرملى اىزلىپوب.
مجموعەنەڭ مەيدىر و باش مەحرى
جليل محمد قىز زادە.

بِلْمَلِ خَرْ

باقدر دو توگر اینزیگر جس ایدگر قادم
ستجه معمولیدی، اما حیفکه ایراندان کان
اتاکک اولوم خبری آنگزیزی پایندیدی
بایزیخ سفلوم برس فور خوب قاچوب
گیموب دکن اینچند قسمی کردید باشلادی
آنهالکرسی اوخوماقد. من سهم که هیج
قادرشدا یانه قوبیدادی. غرض کوز نهدن
تقرخار کوردیدکنند، منده فاجوب مازله
کیردم. قایلاری بالغادیم هردن بر یوشاجانا
ایشه خوبخ خیرشراشدیم. مثلا: بر گون
خبر کلریدکه نه بیلم تبریزده حاجی قاسم
اردیانی یاهه اولدوردیلر، بر گون خبر
کلریدکه طهراندا جمع سلکاشلاریم یاهه
گیموب قوبه ایدوب آند اینچوبلار، بر
گون خبر کلریدکه نه بیلم قانون اساسی
ایله مهراندی، نه بیلم شیخ فضل الله
اعوان انصاری داغلوب کور پیشان سووی
توکه شام عبد العظیمین طهرانه کلوب
قایلاری اوژنے بالغابیو. بولاری من
ایشنیدیکجه اوقام لخخ اولوب دیردیم «کوز
نهدن فور عار کوردیدکن» غرض آ ملا
عو، نه باشوی آندردوم، بو آخر کونزده
کوردیدکه متزالق قابوسی شدیله آچلوب
بزم اوپولنیت ساز دولتك سادق ماموری
میرزا مهدی طحان گوشه گوشه اینچری گیروپ
دیدی «مشولاقی ویر» دیدیم اده کلباش،
دی کوروم نه وار؟ کوردیم بر کاغذه منه
ویردی اوسته بازیلمشیدی جناب برس
ارفع الدوله نک توسطیه دوشاب الدوله به یشنجک،
خط کوزیمه آشنا کلوب تیز بر تازه
هیشت تشکیل ویردیم با کنی جردیم کوردم
پاشدان ایزیلوب: اولاً عده مظلل کرامت
وجود کشیر الملوک شما است تاینا مندن
نه مزد اوسلونکه تبریزه وارد اولان
کوندن وار قوئی افخار عالیسه بالطنمک
یشترفته سرف و جزم ایدوب ظاهرده
لاب مشروطه و مشروعه طلب کوستروب
بجاعتنه و حافظه بوز مین دیللر اوخدوم،
دار الفنواز و در الایتمار و عده ایلدیم
اما بالطنمک بر فوج نه ملا سددن زاددان
بیوب یانه چوخلی بول و عده ایدهیم و بو
اساسی برم و رماقا اولادان سوز آلمدیم.

خرسان دیبار تندن قایموب گلنار قلق
ایلیورلر که خراسان بولی نک اوستنده قوچان
قیرستاندن بر کوب جیخوب، و بول کوچان
ایشدن مین قور سید جیخوب، مشهدی ر آند
ایچیلر که بول خبر دوغیری در،

بر فوجه گون بوندان ایرمل قاز اخده
جماعت بر بیره بیشوب مصلحت لمشیدیلر
که اوغورلوق قاشنی کسلکدن اوتنی بر
تدیر توسلون. آخرده یله قرار قویدیلار
که هیج کس جیوان ساخلاماسون، بر
ایتدن سواسی. اسکر ایت اوغورلاته
باشلانه داخی ایتد ساخلاماسو نلار.

گنه قاز اخدان یازیلار که جماعت گنه
بر گون بیلندی میدانه ابولوك قالاناقی
با رسندنه مصلحت ایامسونلر. آخرده یله
قرار قویدیلار که دخنی بوندان صوگرا
هیج کس اوامسون، جوکه هر کس که
اویوب گیدیر، ملازار، اندیلر و قوم قارداد
شلار توکلوب همان ایوی تالان
ایلیورلر.

خرسان ده تریاک سکارخانه سدن سوالي
جیانچی خانه لر هامی سقی حکومت بالغادری.

قُورْخَرْ

آ ملا عو، هیج سوروشبرسان که بو
نچه وقی هاردا بدی! «شتو خوش»، یعنی
او کوندن که ایراندا مشروطه ویردی هر
بره یتشدیم، ایسته دیم بر کله داشم، دیدی لر
سین کن سن متبتسن.»

من بو ایشلری کوروب دیدیمک ایراندا
دوروش گنورمک اولیاز، پالیسی کوتوروب
منزل به منزل طی مذازل اوزیبی اسلامویه
سالدم، اما آ ملا عو، نه منم بر مردی!
اوردا جناب عقب الشمرا برس ایرنوبان
سغیر کیر کشور کیر میرزا وضاخان
ارفع الدوله داشن جنایلاریان بر برد
باشیجه ایشلردوخ (آنفار گز اریکر)

سیلکنْ
آز یارم، زیرا که هر نه قدر آز یله،
گنه هامی دان جوخ بیله.
تایان: جالیشوب و وروشچاق ایله، زخت
و مشقت ایله هیچ بر ایشنه قیانه گیمند
اویماز، جونکه هر ایش اوز قاعدسی ایله
گیمده جک و هر نه که اولاجاق - ایله
اولاجاق و هر نه که اولیماحاق - اولیماحاق.
تالان: همین کازه ۱۹۰۸-جی ایله دده
ملا نصر الدین اوز مسلکنده دوام ایدوب
یازاچاقدر: یعنی هردن بر خلقک اوسنه گولمه جات
و هردن ده بر خلقک اوسنه گولمه جات.
رایما: و بوندانه علاوه لا نصر الدین
کنه سیاق ایله حریت و عدالت بایداقی
النه سیاوشوب خنانک آلاهارلاک آزادنی بولند
و دورت آرواد آلاهارلاک آزادنی بولند
حق سوزی متفاہیه اینیوب تاماده جحامت
آدیرماقث اشترانه چالشاجاقدر.
و خاصاً: یدی یانه بیاماش قیز اوشانی
اره و برمگی و اون ایکی یاشه چالشامش
اوغلان اوشانی ایولندیرمک روکورمه جکن.
بر بالاچه نصیحت:

سوز بوخ اوخوجی لاریزلاک هیج بر ایسی
روسجه یلمیر (اما آدام آدمی حیقنا حیقنا
یازه بیس اولیاز)، او لا یلهار کاو خوچیلار بیزلا
بر بارسی جیهنه یش میان قویوب کیده
پوچتا. یوچ چنونیکی اوز کاکوور دیلند
سوروشاجاق که «شتو خوش»، یعنی
له ایستورسنه اوشخیلار بیز معلم قالوب
باشاجاق چنونیک اوزنیه و یلیمه جات نهیسون.
بز یله مصلحت گوروریریک که دخنی
چنونیکه هیج بر سوز دیمک لازمگل
چونکه قیاز آدمی یانه سالیق چنین ده،
محض لازم دی بولی قوباق چنونیک کیانه
و برجه بونی روسجه دیمل که «قباس
ملا نصر الدین رایلای»، دخنی اوز که بر
دانشیق لازم دگل . والسلام .
«ملا نصر الدین»

POTTER.

— آده هن عالی، و بیللر بزم پاتاوه فرنگستان لوب، فرنک نیمه دن او لان او غلى دوشمندی
قرا فرا گلر عثمانشی کل آنگی نی از سین ... ما شاه الله، ما شاه الله ...
Tecroga o поимѣнск.

Ամս աշտարակ. Ամս աշտարակ.

PETTER:

فضیحت

ایندی ایتلر دیگلیوب، تبریز اهل میبدیاردن
ال کوتورب ایندی بر برانک جانه دوشباره.
مذده تیز فرنی فوت المیوب طبر اما خبر
ویردام بو کون قوهومی باشناک واسطمهی
اون مین تومن تبریز وارد اولدی و
ایکی اوج کونهند ایکرمی مین تومنهند ناصر
نقام کتیره چک که تاشه تشکیل ایندیکم
هیته تقسیم اولوشن چونک طبراندان و
سایر بزرگ حکومه هر کومک اولمادی
که هر نه اولا حسنه ای تبریزند کلوره
تیز اوزوو منه تیز بولون قوری اولمیدیق
اعضا شاهز اده فرقانه رما

غرض آمالا بو خبری ایشوب سووند
کیمین آز قالدم دملی اولام تیز کمیه
او توردم که اوئی تبریزه پیوروم، بلکه
او چونخان بری بر قبکه کورمین جیمه
بلکه بزرگ کرمه، حیف اولوسنکه قفازا وارد
اولاندا اشتندیکه قوهومی باشی کتونر بول
تبریزه تیز تقسیم اولوب، متلا میر هاشمه
ایکی مین کوان، طایقه عجب دقرنهر ۲۰۰۰
لومان، حاجی میرزا محسن آقا و فاراداشی
میرزا صادق آقا ۲۰۰۰، مشیر الساده ۵۰۰۰
امیر قوامه ۵۰۰۰، حاجی ناظمه ۵۰۰۰، برده
قالان مین بیش بوز تومنی دا حاجی میر چوش
میرزا علی اکبر واعظ، حاجی میر ابوالقاسم
دلال سف السادات حاجی سید حسن، دلال
میر آقا آدم شرف العلامه میر محمدعلی دکرمانچی،
بولارلا آرساندا قسم اولوب، اما بیچاره
ناسر نقام تبریزه پتشنده ایله اورادا یعنی
پازار جغازار اینجنه اوژنده نوکرنده نه بلوم

هانی سانی یانش گولله ایله بره یخنوب
و ایکرمی مین تومن هله پایلانیوب، هندی
آلام عموق امام ایکی کووالی، بلم رم کیدوم
کیمیوم، سه مصلحت ایدرم چونک مین بر

عقلالی آدانسان، منه بر استخاره ایله، قورخرزا
مک هی دیندن اولام همی دیناردان، برده
توئز نهدن قورخار کوردیکندين.
دوشتاب الدوله »

قربان

کورسن لاب کشمکش کیمیدور اتی و بالخی.
قوبروقنده بر پوطدن کرک آرتوق اولوسن.
و ثانیاً آتی ملا عمود، هر چند سنون
و دعوی بایرام کونه آلدین، اجیانا ایشون.
اولس آتی بایرمیدان صورا دا کلسون کنه
کوزنم اوسته بیرون وار، اونه کوره که
اولی بوقربان بایرانی خوشلارام و سلیقمه.
بو بایرا معا علاجی دور، مثلاً ضباب قویونی
کشندن صورا آشتمانجن اتی نی اوچ دورت.
دفعه هین یه بیلورم، بیسر، و صورا
قوبروقین کمال معرفنه اوریوب بریناره
توکورم بوداره، و بر فعنملک آتیحاق الده
ات قویورام یمک بواچی، و قالان اتاری
قوورو ووب بسته اره دولموردورام بودا اوچ،
و صورادان دریستندن باقیر ساقدن ال ایقندن.
خورده خرچلکد ایلورم، و بولاردان علاوه
اذه ایله فیش صلنده قربان بایرانی نون
لذتی ده دیسون بو سلیقته هاردن اوره.
کشمکن، اوئنه سنه دیرم که انشالله بیزه کلنده
کیدرسن مینیم بلک زاده آشنازایرین جبر
آلارسن، بونداندا آذوقین سنه اورکدرلر
و ثالثاً بر بیله شده دوشیدی یادیمه، آختی
بین بو قربانی کشمکشدن فیاق مدده بایا
قادعمنه یلهدوره: اوقل کوزنیه سورمه چکل،
قباقه سو قوییاق، حنا قرباندا اوردو بادلی
عمویزی یادهود ایملک، و آغزینه قند ویرمک،
اوقدنی پیشم کی احق لاره ویرمک و آخرده
دعائی قویونون یوغازیه بیلورمیوب سورا کسک، بیله
ایندی قادعمنز، اما، ایندی بوقظام اوشاقی.
قصابلار چاتان کمی قربانی کسورل هج،
قویمور دعا اوخویمه، هانسه چالورسا
دیورکه مینیم بیچمه دعا بوقله نوب، ایندی.

آتی ملا عمود، توقع ایلورم سندن
کوروم بو دعایی بوندی سر افرار ایدوب
بینه تشریف ککورم مسوئی، اووننه بیلورسن
که سندن باشنه ایستکلو دوستیم بودر، سـ
اولسـ بـرـ قـوـیـونـ آـلـشـمـ، بـایـرـامـ کـوـنـ

جان ملا عمود، توقع ایلورم سندن
بو قربان بایرانی بندی سر افرار ایدوب
بینه تشریف ککورم مسوئی، اووننه بیلورسـ
کـهـ سـنـدـنـ باـشـنـهـ اـیـسـتـکـلـ دـوـسـتـیـمـ بـوـدـرـ، سـ

<p>بر جسور اشاره ایدمک ، اما هامی سی یاز پلیاچق .</p> <p>کنجه‌ده: «بی‌نواه» - سبت. باطومده «کهنه دوسته» - قبول ایله‌دیک .</p> <p>ابروان‌ده ع. که جنابله‌ده: بید فیک گوندرسیله قازاخ آچلازنه ، ابروان خانلاری‌ده قیدن قورتازادلا .</p> <p>اشیو تازه ۱۹۵۸ بیچی ایل ایچون باکو به‌ده نشر اولنار</p>	<p>دولموردور قوطی لاره و آذنی قوبور «دوا»</p> <p>هیچ بر نامرد بو لوطن دان سورشمور که «سن هانسی طبیه مدرسه‌ساله عالم او خوبو بان؟</p> <p>ابراهیم بک سیاحت‌امسی لک ۱۸۸ می صحنه‌سنه دله قفل ایلیور: مرنده آدامه راست گلکیدم . صحبت ایران حکم‌رنسدن دوشدی . همان آتم مکا بر دیله احوالات سویله‌ده :</p> <p>«من آتم حکم اولان » دیدیم آتی فارداشلار ، دان سوگرا بر کتابی قامشی . اونک و فاندن سوگرا دوست و آشنازی دلو شدیلار باشه که کرک آشک چراغی سولور می‌س من هه بیارم که حکم اولان ، حکم اولان‌دان عقل باور ایتمیر ، انصاف قول ایله‌میر .</p> <p>هیچ حاله گلن ایش دگل ، ممکن دگل ایلاناق ، ایناناق اولمور ، اولمور و هیچ بر دیله ایله ایناناق اولماز که ایندیک عصر مزده مسلمان فارداشلار می‌علم لی حکم .</p> <p>لری قوبو هر بر مسلمان دلاگنه حکم دیسلور و بو لوطن لاری ناخوشلارینک اوسته آپارو اوز قوم فارداشلارینک تاف اواملاقه راضی اولسولنار .</p> <p>زنده اند ولی مرده - مرده اند ولی زنده »</p> <p>لکنجه‌ده همین لوطن لارک بریسی بر نفر «صغر آبادی » مشهدی‌ده بر حب و بیرون و بی جاره‌ده اولمور .</p> <p>بن دیبوریک ایناناق اولمور ، بن دیبوریک عقل کسمیر ، بن دیبوریک خیاله اکمیر بر دیبوریک اولاس ایش دگل که مسلمان‌لار ایندی‌ده دلاکاره حکم دیبور بونلاری ناخوش اوسته آپارسولنار . بن له سبیه ایلانمیریق ؟ او سبیه که او تو مریق تفليس ده روسلارک ایرمنی لرک ، گورجی لرک و بولید فالارک ایچنده ، اینچون بن ایناندیریق .</p> <p>اما دی گل بن کیت کیر کنجه‌ده ، ابروانه باکوده ، لخچونه و شماشی ده مسلمان مجاهله سنه: له گوررسن ؟</p> <p>زنده اند ولی مرده - مرده اند ولی زنده »</p> <p>بر زم مسلمان‌لارک اینچنده گورورسن که بر بی انصاف قول‌نونه بر کتابی بیرون و بورلی لک اوسته بر گوزلیک کیچی‌بوب دیبور که «من حکمیم ». کوچیدن اسپیچا قوطی لام رینی بیوب هر بر زهرمار السی له کیچیر</p>
--	---

آن شاده

آبونه آچیلار . غزنه‌ده میر و صاحب
امتیازی احمد بک آقابوق اولقنه برابر غرنه‌ک
هیئت تحریره سنه عالم اسلامگ مشاهیر ادبی
و عرف‌آمی اشتراك ایدیورلر .

غزنه‌ده مسلکی ساقده اولدینی کیم سرلو حسنه‌ده
درج اولنار معاشه ، که عبارت اولسون :
«حریت ، سعادت و عمالات » خدمت اینکسر .
شرط اشتراك بیو نوع ایله‌در .

آبونه قیمتی: بادکوه شهربند ایلک ۶ میان
آنکه آیله ۳ میان مه فیله ، آیله ۲ میان .
بادکوه شهربند اطرافه ایلک ۷ میان . آیله
۴ میان ، آیله ۳ میان منان فقارناک و رویه‌لک
غیر شهربند ایلک ۷ میان . آیله ۵ میان
آیله ۳ میان . آیله ۲ میان . آیله ۱ میان .
فهله لر ایچون ایکرمی بشیر و سینت گذشت اولنارچ .

اعلان قیمتی: یاکو ایچون: اولمچی صفحه‌ده
اون فیله ، آخر بیچی ده بش فیله ، غیر شهربند
ایچون: اولمچی صفحه‌ده ایکرمی بیک ۴ میان
صفحه‌ده اون فیله .

غزنه‌ده آذریسى: باکوه خوبرنقی کوچه
دادا موتفک ابوعی تلیفوون . نمره‌سى ۱۹۴۵
Баку ، Губернскیя ул. د. Далла-
шева Редакція газеты «ІРШАД»

پو چتا قو چک سر

فاجه ده خ. م. چن بلرینه: یادگان چیخارت .
ولادنیانقازمه «قو رخاغه» : سه که بیله
قرخورسان . بلده بولک دوش کنجه‌ده و
ضراوی کوچه‌سنه مکتب اوشاقلارینک قباغیقی
کن بر جوان مسلمانه راست گله‌سنه .
اوئنه چانگی هارا قویاچان :
اور دویادده «قق» جنابله‌ده: قافقی جواب:
بادکوه «فاز اشاغه» : گوزل قاله‌لک عوضنه
یازدیم کنجه امام زادمه‌لک شیخ زرینه ده
بواش یواش ابولرینه داشیدقلاری بالازارلا
بر یاختشی سنه سه چوب گوندرسولن سکا .
فازاخ‌زده «بر آدمه» گلن نومردہ بلک

ئەمەنچىلۇ
ئەمەنچىلۇ

مۇسىقىلىق
مۆسائىلىق

سلان قرات خانى

ايرمنى قرات خانى

О.И.ШАЛЫП

